

УДК 811.111'36

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Рижкова С.В.

Донбаський державний педагогічний університет

У статті розглядаються роль та функції інновацій в процесі вивчення англійської мови. Автором визначені основні переваги використання інноваційних технологій на уроках англійської мови. Особливо наголошено на тому, що освітній та інноваційний процеси є невід'ємними один від одного. Автором зазначено що, незважаючи на всі переваги інноваційних технологій, центральне місце в процесі вивчення англійської мови займає вчитель. Особливо описані інноваційні технології, що використовуються при розвитку навичок письма, читання та говоріння.

Ключові слова: інновація, технологія, освітній процес, модернізація, впровадження.

Інформаційне суспільство, що характеризується наявністю глобалізаційних процесів, технологізацією всіх галузей народного господарства, іншими притаманними сучасній цивілізації тенденціями, обумовлює розвиток людини як головну мету, ключовий показник сучасного прогресу і висуває нові вимоги до освіти, адже саме освіта є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності людства. Інтеграція в європейський і світовий освітній простір, перехід до нових організаційних моделей, впровадження інноваційних технологій, визначаються як важливі завдання процесу модернізації освіти.

Постановка проблеми. Поняття «інновація» увійшло в науку ще в XIX ст. і вживалося при вивченні змін в культурі на противагу поняттю «традиція». Тепер інновації розглядаються як певна стадія процесу соціальної зміни. Соціологія визначає інновацію «як комплексний процес створення, поширення і використання нового практичного засобу (нововведення) для задоволення людських потреб, а також пов'язані з цим нововведенням зміни в соціальному середовищі» [2: 159].

У зв'язку з розвитком інноваційних процесів та інноваційної діяльності, на початку XXI століття з'являється теорія освітньої інноватики, як наука про нововведення, в якій розкривається «суттєвий зміст ключових понять даної теорії, таких як «педагогічна інновація», «освітня

інновація», «інноваційний освітній проект», «інноваційна освітня діяльність», «інноваційний навчальний заклад» та ін.; умови здійснення інноваційної освітньої діяльності; параметри, показники та критерії оцінки педагогічних інновацій; принципи відбору педагогічно доцільних освітніх інновацій» [2: 3].

Інновації, що застосовуються в освіті, називають освітніми інноваціями. На думку, С. Савченко освітня інновація – це процес створення, поширення і використання нових засобів (нововведень) для тих педагогічних проблем, які досі вирішувалися по-іншому [1: 400].

Основними принципами, згідно яким здійснюється інноваційна діяльність в навчальних закладах є:

– принцип обов'язкового впливу інновації на кінцевий результат освітньої діяльності (застосування будь-якої освітньої інновації обов'язково приносить якісна зміна кінцевого результату навчального процесу);

– принцип обов'язкового впливу інновації на інтелектуальні, матеріальні та часові витрати учасників освітнього процесу (використання будь-якої інновації обов'язково вимагає застосування додаткових інтелектуальних і матеріальних витрат учасників освітнього процесу).

Актуальність дослідження обумовлена тим, що англійська мова є надзвичайно важливою галузю в системі освіти, яка відкриває нові гори-

занти для учнів. На сьогоднішній день, англійська мова є глобально вживаною практично у всіх сферах діяльності людини: науці, техніці, міжнародних відносинах і т.п. Цей факт є причиною того, що в багатьох країнах світу викладання англійської мови вважається найважливішим пріоритетом освітнього процесу [4: 10]. Такий стан створює необхідність, того, що система освіти повинна реагувати на розвиток технологічних і наукових досягнень в сфері викладання англійської мови та вчасно впроваджувати їх в процес навчання для швидкого розвитку навичок англійської мови у студентів, а також для підготовки компетентних трудових кадрів в цілому.

Метою статті є визначення функцій інноваційних технологій в процесі викладання англійської мови.

Предметом дослідження є викладання англійської мови в рамках сучасного освітнього процесу.

Об'єктом дослідження є інноваційні технології, які застосовуються викладачем для підвищення ефективності і якості процесу викладання.

Аналіз досліджень і публікацій. Інноваційні технології в освіті досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як: А. Савченко, Л. Даниленко, В. Бондар, В. Васильєв, К. Роджерс, А. Маслоу та ін.

Виклад основного матеріалу. З появою нових технологій і інновацій в галузі освіти, процес викладання і вивчення англійської мови зазнав змін в методології, методах і стилях викладання. Використання нових технологій в процесі викладання англійської мови особливо важливо для розвитку макро лінгвістичних навичок. Технічні засоби дозволяють зіставити усні і письмові форми нових лексичних одиниць за допомогою автентичних аудіо матеріалів, а також закріпити їх в процесі візуалізації, використовуючи проектори, відеоматеріали і т.п. Такі технології переносять «зовнішній світ» в клас і роблять процес викладання більш ефективним.

Таким чином, до переваг використання інновацій і нових технологій в процесі освіти ми відносимо:

- більш швидкий розвиток комунікаційних навичок у порівнянні зі звичайними методами викладання;
- використання в процесі навчання серед студентів методу «проб і помилок»;
- забезпечення великої різноманітності методів вивчення мови;
- розвиток інтересу до процесу вивчення мови;
- стимулювання самодіяльності, самоосвіти і зниження феномена вербалізму;
- забезпечення якісного викладання, а також допомоги в подоланні мовних бар'єрів;
- економія часу, швидке і перманентне навчання [5: 171].

Таким чином, ми бачимо, що інноваційні та освітні процеси є неподільними один від одного. Сучасна система освіти спрямована на максимальне використання інноваційних технічних засобів, щоб зробити процес навчання найбільш ефективним. Особливо цей процес важливий для викладання англійської мови. Технологічні засоби, в першу чергу, слугують опорою для самого викладача.

В процесі впровадження інновацій, а також використання нових технологій, важливу роль

відіграє особистість самого викладача. Для того, щоб отримати максимальний ефект від використання нових технологій в процесі викладання англійської мови, викладач повинен пам'ятати про те, що технологічні засоби – це лише доповнення до уроку, але вони не можуть повністю замінити його. В умовах різноманітності інновацій і технологій в процесі освіти, важливим елементом є їх ретельний відбір і оцінка, оскільки застосування всіх інноваційних технологічних засобів в процесі викладання англійської є недоцільним і неможливим. Тільки після ретельного розгляду переваг і недоліків застосування певних технологічних засобів, вони можуть бути впроваджені в процес викладання англійської, а саме: викладач повинен дотримуватися наступних критеріїв:

- стратегія викладання повинна відповідати рівню знань студентів;
- викладання матеріалу має бути чітким і точним;
- автентичні матеріали повинні бути читабельними і відповідати достатньому для розуміння рівня складності для студентів;
- технологічні засоби повинні виконувати виключно освітні функції (мотивація, надання інформації), але не бути відволікаючим елементом від освітнього процесу;
- навчальний матеріал, повинен пройти попередню перевірку викладачем на відсутність граматичних і орфографічних помилок;
- автентичні матеріали повинні бути актуальними і цікавими для студентів [5: 98].

Основним завданням викладання англійської мови є розвиток 4 основних навичок: аудіювання, читання, комунікаційної навички, письма. Розглянемо окремо роль кожного навичку і технології, які можуть бути застосовані для їх розвитку та удосконалення.

1. Аудіювання (прослуховування автентичного тексту).

Аудіювання визначається як процес визначення та розуміння мови оратора. Цей процес включає в себе розуміння акценту людини, що говорить чи його вимови, граматичних конструкцій, лексики і розуміння загального змісту тексту [6: 49]. Студент повинен бути здатним робити ці чотири речі одночасно. Аудіювання розглядається як обов'язковий навик для оволодіння мовою. Існує безліч технологій для підвищення навичок аудіювання, а саме:

- використання комп'ютерів;
- перегляд ТВ програм і прослуховування радіо країни досліджуваної мови;
- використання CD плеєрів, касетних магнітофонів і т.п.

2. Читання.

Читання є процесом розуміння письмового тексту учнем. Це важливий навик, який залежить від словникового запасу і загальних знань учня [6: 53].

У процесі читання англійських текстів, студент може поліпшити свій словниковий запас, а також отримати нову інформацію, ідеї, які допоможуть значно підвищити загальний інтелект і знання студента.

Технології для розвитку навичок читання:

- використання комп'ютерних програм для читання англійських текстів;

- мультимедійні технології;
- використання інтернет ресурсів;
- використання електронних словників.

3. Комунікативні навички.

Людське спілкування між двома людьми можливе тільки в разі, коли учасники комунікаційного процесу розуміють один одного. «Той, хто говорить» – людина, яка підносить інформацію іншому, повинен перетворити свій «меседж» в усне мовлення, в той час як, «той, хто слухає» повинен зрозуміти та сприйняти мову на слух [3: 251].

До інноваційних технологій, які сприяють розвитку розмовної англійської мови, відносяться:

- інтернет чат з носіями мови
- використання програм для записування і відтворення голосу;
- проведення skype конференцій з носіями мови.

4. Письмо.

Процес написання тексту може бути дуже важким для студентів, які вивчають англійську мову, так як вони повинні виконувати такі завдання як: генерування ідей, вчинене використання граматики та лексики. До технічних засобів поліпшення навичок письма відносяться:

- використання комп'ютерів;
- написання e-mail листів;
- текстовий інтернет чат.

Проаналізовані нами аспекти використання інноваційних технологій в процесі викладання англійської мови дають можливість нам стверджувати, що:

1. З розвитком технологій, їх включення в процес навчання англійської мови стало обов'язковим.

2. Комп'ютер розглядається як складова частина навчальної діяльності, і як засіб, за допомогою якого, певні навички передаються учням.

3. Теорія і практика вивчення англійської мови можуть бути зіставлені один з одним за рахунок використання сучасних технологій.

4. Викладачі англійської мови повинні залучати своїх студентів до використання нових технологій в процесі розвитку мовних навичок.

6. Навчальні заклади повинні модернізувати свої технічні можливості, надаючи необхідне обладнання і лабораторії для підтримки навчального процесу.

Висновки. Інноваційні технології стали невід'ємною частиною процесу викладання і вивчення англійської мови. Вони допомагають студентам за менш короткий проміжок часу освоїти потрібні навички для оволодіння англійською мовою, а саме навички аудіювання, читання, письма та комунікації. З огляду на всю важливість інноваційних технологій, слід зазначити, що центральне місце в процесі викладання займає особистість викладача, який вибирає, оцінює і впроваджує нові технології. Таким чином, технології допомагають викладачеві вирішити велику кількість технічних питань, зробити урок більш цікавим, але технології не можуть замінити викладача повністю. Перспективою для подальших досліджень може стати аналіз інших інноваційних тенденцій в процесі викладання англійської мови.

Список літератури:

1. Савченко А. Я. Дидактика начальной школы / А. Я. Савченко. – К.: Абрис. 1997. – 420 с., с. 185.
2. Социология: уч. для студ. высших уч. зав. / под ред. В. Г. Городяненка. – К.: Изд. центр «Академия», 2002. – 560 с. – (Альма-матер). 199.
3. Bose M. A text book of English Language Teaching for Indian Students / M. Bose Ch.: New Century Book House. 2005. – 440 p.
4. Crystal D. English as a global language / D. Crystal Cambridge: Cambridge University Press. – 253 p.
5. Gower R. Teaching Practice Handbook / R. Gower – L.: Macmillan Heinemann. 1995. – 334 p.
6. Kumar J. Studies in Language Testing 2 / J. Kumar – Cambridge: University Press, 1995. – 150 p.

Рыжкова С.В.

Донбасский государственный педагогический университет

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ

Аннотация

В статье рассматриваются роль и функции инноваций в процессе изучения английского языка. Автором определены основные преимущества использования инновационных технологий на уроках английского языка. Отдельно отмечено, что образовательный и инновационный процессы являются неотъемлемыми друг от друга. Автором отмечено что, несмотря на все преимущества инновационных технологий, центральное место в процессе изучения английского языка занимает учитель. Отдельно описаны инновационные технологии, используемые при развитии навыков письма, чтения и говорения.

Ключевые слова: инновация, технология, образовательный процесс, модернизация, внедрение.

Ryzhkova S.V.

Donbas State Teachers' Training University

THE USE OF THE INNOVATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH IN HIGHER SCHOOL

Summary

The article deals with the role and functions of innovations in the process of learning English. The author has determined the main advantages of using the innovational technologies on the lessons of the English language. It has been pointed out that the educational processes are closely connected. The author has considered that only the teacher has the central place in the educational process. The innovational technologies that are used during the development of the skills of writing, reading and speaking are analyzed in the article.

Keywords: innovation, technology, educational process, modernization.